

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia został sporządzony w związku z uchwaleniem przez Sejm RP ustawy z dnia 23 października 2014 r. o zmianie ustawy o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym, ustawy o Funduszu Kolejowym oraz ustawy o podatku akcyzowym, która przewiduje m.in. objęcie opłaty paliwowej zabezpieczeniem akcyzowym. Wyżej wymienioną ustawą dokonano zmiany treści upoważnień, o których mowa w art. 66 ust. 1, art. 67 ust. 3 i art. 74 ust. 4 ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2014 r. poz. 752, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, obligujących ministra właściwego do spraw finansów publicznych do wydania przepisów określających:

- szczegółowy sposób ustalania wysokości zabezpieczenia generalnego i ryczałtowego,
- sposób i miejsce składania zabezpieczenia akcyzowego,
- sposób dokonania potwierdzenia przyjęcia zabezpieczenia akcyzowego,
- szczegółowy sposób stosowania zabezpieczenia generalnego i ryczałtowego,
- rodzaje dokumentów mających wartość płatniczą, które mogą być przyjmowane jako zabezpieczenie akcyzowe;
- szczegółowy sposób objęcia zabezpieczeniem akcyzowym wyrobów akcyzowych zwolnionych od akcyzy ze względu na ich przeznaczenie,
- sposób i częstotliwość aktualizacji zabezpieczenia generalnego złożonego przez podmiot pośredniczący,
- szczegółowe warunki i tryb zwrotu zabezpieczenia akcyzowego, a także
- wzory druków służących do potwierdzenia przyjęcia zabezpieczenia akcyzowego, wniosku o wyrażenie zgody na złożenie zabezpieczenia ryczałtowego oraz wniosku o przedłużenie zgody na złożenie zabezpieczenia ryczałtowego.

Z uwagi na zmianę brzmienia powyższych przepisów istnieje konieczność wydania nowego rozporządzenia w sprawie zabezpieczeń akcyzowych, które zastąpi rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 30 sierpnia 2010 r. w sprawie zabezpieczeń akcyzowych (Dz. U. Nr 160, poz. 1076). Projektowane rozporządzenie stanowi w zasadniczej części powtórzenie przepisów dotychczasowego rozporządzenia ze zmianami i uzupełnieniami, które wynikają ze zmiany przepisów ustawy o podatku akcyzowym w zakresie objęcia opłaty paliwowej zabezpieczeniem akcyzowym.

Ponadto dokonano zmian mających na celu doprecyzowanie sposobu ustalania wysokości zabezpieczenia generalnego składanego przez podmiot prowadzący skład podatkowy posiadający jednocześnie status zarejestrowanego wysyłającego. Rozporządzenie z dnia 30 sierpnia 2010 r. reguluje sposób ustalania wysokości zabezpieczenia generalnego dla takiego podmiotu oddzielnie dla prowadzenia składu podatkowego i dla wykonywania czynności zarejestrowanego wysyłającego. Sytuacja taka może prowadzić do konieczności złożenia dwóch zabezpieczeń akcyzowych obejmujących częściowo te same zobowiązania podatkowe lub opłaty paliwowe. W celu wyeliminowania takiej sytuacji, w projekcie określono jednoznacznie sposób ustalania jednej wysokości zabezpieczenia akcyzowego dla podmiotu prowadzącego skład podatkowy posiadającego jednocześnie status zarejestrowanego wysyłającego.

Nadano także dwóm przepisom określającym sposób składania zabezpieczenia akcyzowego większy stopień ogólności, co umożliwi ich stosowanie zarówno w obecnym stanie prawnym, jak i w przypadku przyszłej zmiany przepisów regulujących właściwość organów podatkowych w zakresie przyjmowania zapłaty akcyzy, co nastąpi w wyniku planowanej w 2015 r. centralizacji zadań finansowo-księgowych Służby Celnej.

W niniejszym projekcie rozporządzenia zawarto regulacje wynikające z trzech upoważnień ustawowych dla ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Uzasadnieniem połączenia w projekcie rozporządzenia przepisów wynikających z tych upoważnień, analogicznie jak w rozporządzeniu Ministra Finansów z 2010 r., jest fakt ich wzajemnego, ścisłego powiązania oraz stosunkowo wąski zakres materii prawnej, którą regulują. Umieszczenie szczegółowych przepisów regulujących składanie, stosowanie i zwrot zabezpieczeń akcyzowych w jednym akcie prawnym jest ze wszech miar uzasadnione, tym bardziej, że w większości są to przepisy regulujące sprawy proceduralne. Jeden akt normatywny ułatwia stosowanie przepisów prawa zarówno podatnikom jak i organom podatkowym.

W związku z powtórzeniem w przeważającej części projektu brzmienia przepisów obowiązującego rozporządzenia z dnia 30 sierpnia 2010 r., w niniejszym uzasadnieniu odniesiono się tylko do przepisów, które uległy zmianie lub zostały dodane w stosunku do treści tego rozporządzenia.

§ 2 projektu rozporządzenia określa wzór wniosku o wyrażenie zgody na złożenie zabezpieczenia ryczałtowego i wniosku o przedłużenie zgody na jego złożenie, stanowiący

załącznik nr 1 do rozporządzenia. W oświadczeniu podmiotu zawartym we wzorze ww. wniosku podmiot będzie obowiązany dodatkowo do wskazania przewidywanej maksymalnej kwoty opłat paliwowych podlegających zabezpieczeniu akcyzowemu, co stanowi ważną informację dla naczelnika urzędu celnego, konieczną do oceny spełnienia przez podmiot warunku określonego w art. 64 ust. 1 pkt 3 ustawy, tzn. posiadania wiarygodności finansowo-majątkowej.

Projekt w § 3 rozporządzenia określa szczegółowy sposób ustalania wysokości zabezpieczenia generalnego składanego przez różne rodzaje podmiotów w różnych sytuacjach. Przepisy tego paragrafu uzupełniono w sposób zapewniający uwzględnienie w wysokości zabezpieczenia generalnego kwot opłaty paliwowej, których obowiązek zapłaty powstał lub może powstać.

Ponadto w ust. 1 w pkt 2 i 3, które określają sposób ustalania zabezpieczenia generalnego składanego przez podmiot prowadzący skład podatkowy, zakresem podmiotowym tych regulacji objęto również podmioty prowadzące skład podatkowy, którym wydano zezwolenie na wysyłanie importowanych wyrobów akcyzowych z miejsca importu z zastosowaniem procedury zawieszenia poboru akcyzy, jako tzw. zarejestrowanym wysyłającym. W wyniku tej zmiany ww. podmioty będą składać jedno zabezpieczenie generalne, którego wysokość będzie obejmować wszystkie zobowiązania podatkowe i opłaty paliwowe tego podmiotu, w tym wynikające z wykonywania czynności zarejestrowanego wysyłającego.

Dokonano również zmiany treści ust. 5, który w dotychczasowym brzmieniu określał, jako sposób podstawowy, ustalanie wysokości i przyjmowanie zabezpieczania akcyzowego oddzielnie dla każdego składu podatkowego, w przypadku prowadzenia przez podmiot wielu składów podatkowych. Przepis dopuszczał, co prawda, ustalenie wysokości i złożenie dla wszystkich składów podatkowych podmiotu jednego zabezpieczenia akcyzowego, ale na uzasadniony wniosek podmiotu. Treść tego przepisu zmieniono w sposób umożliwiający ustalanie wysokości zabezpieczania i jego przyjmowanie dowolnie, łącznie dla wszystkich składów podatkowych albo dla każdego składu oddzielnie, zgodnie z życzeniem podmiotu składającego to zabezpieczenie, bez konieczności jego uzasadniania. Zmiana przepisu zapewni przedsiębiorcom składającym zabezpieczenie akcyzowe większą elastyczność i swobodę w stosowaniu zabezpieczenia akcyzowego, z uwzględnieniem ich

uwarunkowań organizacyjnych, zwłaszcza w przypadku zabezpieczeń akcyzowych składanych przez podmioty będące jednocześnie zarejestrowanym wysyłającym.

Zgodnie z art. 73 ustawy organ podatkowy pokrywa ze złożonego zabezpieczenia akcyzowego określone lub zadeklarowane kwoty akcyzy lub opłaty paliwowej, które nie zostały przez podatnika zapłacone w terminie, co umożliwia pokrycie powstałych zaległości do pełnej wysokości złożonego zabezpieczenia akcyzowego, niezależnie czy są to zaległości w akcyzie, czy w opłacie paliwowej, czy w obydwu należnościach. Natomiast w przypadku, gdy występują jednocześnie zaległości w akcyzie i opłacie paliwowej, których suma, wraz z odsetkami, przekracza kwotę złożonego zabezpieczenia akcyzowego, zaległości te pokrywa się w kolejności określonej w art. 73 w ust. 1b ustawy, mianowicie, z części zabezpieczenia akcyzowego, która została ustalona dla pokrycia akcyzy pokrywa się w pierwszej kolejności kwotę akcyzy wraz z odsetkami, a z części zabezpieczenia akcyzowego, której wysokość została ustalona dla pokrycia opłaty paliwowej pokrywa się w pierwszej kolejności kwotę opłaty paliwowej wraz z odsetkami.

W związku z powyższym w § 3 projektu dodano ust. 6 stanowiący, iż w przypadku zabezpieczenia akcyzowego obejmującego opłatę paliwową właściwy naczelnik urzędu celnego oprócz ustalenia jego ogólnej wysokości ustala także wysokość jego poszczególnych części, tzn. części, która została obliczona albo oszacowana dla zobowiązań podatkowych w akcyzie oraz części, która została obliczona albo oszacowana dla opłaty paliwowej. Ustalenie przez naczelnika urzędu celnego wysokości ww. części składowych zabezpieczenia umożliwi ustalenie kolejności pokrycia poszczególnych rodzajów należności nieuiszczonych w terminie z poszczególnych form złożonego zabezpieczenia akcyzowego, w sytuacji, gdy kwota zabezpieczenia akcyzowego nie pokrywa w całości, kwoty akcyzy i kwoty opłaty paliwowej, tzn. w przypadku, o którym mowa w art. 73 ust. 1b ustawy. O wysokości poszczególnych części zabezpieczenia akcyzowego zostanie poinformowany podmiot obowiązany do złożenia zabezpieczenia akcyzowego. Informacja o wysokości części zabezpieczenia akcyzowego, która została przez naczelnika urzędu celnego ustalona dla pokrycia opłaty paliwowej, zostanie również umieszczona w e-karcie lub w karcie do saldowania obok informacji o ogólnej kwocie złożonego zabezpieczenia generalnego, z pouczeniem, że wysokość ta została ustalona wyłącznie do celów, o których mowa w art. 73 ust. 1b ustawy o podatku akcyzowym.

W § 4 w pkt 1, określającym sposób składania zabezpieczenia akcyzowego w formie gotówki, zmieniono treść lit. a i b poprzez zamianę wyrazów "na właściwy bankowy rachunek izby celnej właściwej miejscowo dla naczelnika urzędu celnego, któremu jest składane zabezpieczenie akcyzowe" na wyrazy "na właściwy bankowy rachunek izby celnej, na której bankowy rachunek dokonuje się wpłaty kwot z tytułu zapłaty akcyzy". Powyższa zmiana treści przepisów w obecnym stanie prawnym jest pod względem merytorycznym neutralna, bowiem nie zmienia rachunku bankowego, na który dokonuje się wpłaty zabezpieczenia gotówkowego. Rachunek izby celnej właściwej miejscowo dla naczelnika urzędu celnego, któremu jest składane zabezpieczenie akcyzowe jest również właściwy do dokonania wpłaty kwot z tytułu zapłaty akcyzy. Natomiast w przypadku zmiany właściwości organów podatkowych w zakresie dokonywania zapłaty określonej w ustawie o podatku akcyzowym, spowodowanej planowaną w 2015 r. centralizacją zadań finansowo-księgowych w administracji celnej, wpłata zabezpieczenia akcyzowego będzie w dalszym ciągu dokonywana na rachunek bankowy izby celnej właściwej dla zapłaty akcyzy, jednak może to nie być już izba celna właściwa miejscowo dla naczelnika urzędu celnego, któremu jest składane zabezpieczenie akcyzowe. W wyniku planowanej centralizacji zadań finansowo-księgowych w administracji celnej do dokonywania zapłaty akcyzy i wpłaty gotówki składanej jako zabezpieczenie akcyzowe będzie właściwa jedna izba celna w kraju.

Analogicznej zmiany dokonano w § 5 ust. 4 stanowiącym, iż potwierdzenie złożenia zabezpieczenia akcyzowego wydaje się po uzyskaniu przez właściwego naczelnika urzędu celnego potwierdzenia wpływu kwoty zabezpieczenia akcyzowego na właściwy rachunek bankowy właściwej izby celnej. Zarówno obecnie, jak i po dokonaniu centralizacji zadań finansowo księgowych właściwy naczelnik urzędu celnego będzie wydawał potwierdzenie złożenia zabezpieczenia po uzyskaniu potwierdzenia wpływu kwoty zabezpieczenia akcyzowego na właściwy bankowy rachunek izby celnej, która również jest i będzie właściwa do dokonywania zapłaty akcyzy.

Przepisy § 7-9 zostały uzupełnione analogicznie jak przepisy w § 3, w zakresie zabezpieczenia opłaty paliwowej. Przepisy te określają sposób tzw. saldowania zabezpieczenia generalnego, tzn. odnotowywania obciążenia zabezpieczenia generalnego kwotą powstałego lub mogącego powstać zobowiązania podatkowego albo kwotą powstałego lub mogącego powstać zobowiązania podatkowego oraz opłaty paliwowej, której obowiązek

zapłaty powstał lub może powstać, a także zwolnienie go z tego obciążenia. Obowiązek saldowania zabezpieczenia wynika z art. 65 ust. 7 ustawy.

W przypadku korzystania z Systemu EMCS saldowanie jest dokonywane automatycznie w tym Systemie (§ 8). Podmiot pośredniczący dokonuje saldowania zabezpieczenia generalnego samodzielnie (§ 9), zgodnie z art. 65 ust. 7a ustawy. Natomiast w pozostałych przypadkach ww. obciążenie zabezpieczenia generalnego i zwolnienie go z obciążenia odnotowuje właściwy naczelnik urzędu celnego (§ 7).

W § 7 w ust. 11 i 12 dokonano zmian redakcyjnych upraszczając ich treść, bez dokonywania zmian merytorycznych.

Natomiast w § 7 ust. 17 dodano, iż właściwy naczelnik urzędu celnego wydaje nowy egzemplarz karty do saldowania nie tylko po wyczerpaniu miejsca na adnotacje w starym egzemplarzu, ale również na uzasadniony wniosek podmiotu uprawnionego do stosowania zabezpieczenia generalnego, co pozwoli na wymianę karty do saldowania w takich przypadkach jak ich uszkodzenie, itp. Doprecyzowano także sposób zamieszczania przez właściwego naczelnika urzędu celnego na nowej karcie do saldowania informacji o aktualnym stanie wykorzystania zabezpieczenia generalnego, który będzie polegał na odnotowaniu na niej wszystkich zobowiązań podatkowych lub opłat paliwowych, którymi jest obciążone to zabezpieczenie.

Jednocześnie dokonano właściwych korekt w załącznikach nr 2–5 do rozporządzenia, określających wzory dokumentów służących do potwierdzenia złożenia zabezpieczenia akcyzowego ("potwierdzenie złożenia zabezpieczenia akcyzowego" i "pokwitowanie złożenia zabezpieczenia akcyzowego" – druk ścisłego zarachowania) oraz do saldowania zabezpieczenia generalnego, o których mowa w § 5 projektu ("karta do saldowania" i "e-karta"). Korekty te polegają na dodaniu w tych wzorach odpowiednich pól lub kolumn, które umożliwiają odpowiednio odnotowanie informacji czy zabezpieczenie akcyzowe obejmuje opłatę paliwową oraz odnotowanie obciążenia zabezpieczenia generalnego kwotą tej opłaty i jego zwolnienie z tego obciążenia.

Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym, ustawy o Funduszu Kolejowym oraz ustawy o podatku akcyzowym podmioty, które złożyły zabezpieczenie akcyzowe w należnej wysokości przed dniem wejścia w życie tej ustawy, tzn. przed 1 stycznia 2015 r., są zwolnione z obowiązku zabezpieczenia opłaty paliwowej do dnia wygaśnięcia lub utraty ważności złożonego zabezpieczenia akcyzowego,

złożenia nowego lub dodatkowego zabezpieczenia akcyzowego, przedłużenia złożonego zabezpieczenia akcyzowego lub jego ważności – nie dłużej jednak niż do dnia 31 grudnia 2015 r. W związku z powyższym w § 11 dodano przepisy przejściowe, na których podstawie do tych "starych" zabezpieczeń akcyzowych będą stosowane dotychczasowe przepisy, tzn. przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 sierpnia 2010 r. w sprawie zabezpieczeń akcyzowych, z tym, że na wniosek podmiotu uprawnionego do stosowania zabezpieczenia akcyzowego do tych zabezpieczeń będą stosowane przepisy § 3 ust. 5 i § 7 ust. 17 niniejszego rozporządzenia, które nie regulują kwestii dotyczących opłaty paliwowej.

Ponadto w § 12 dodano przepis przejściowy zezwalający na korzystanie w I kwartale 2015 r. z zapasów "starych" druków pokwitowań złożenia zabezpieczenia akcyzowego, pod warunkiem umieszczenia w nich danych, które są określone w załączniku nr 2 do niniejszego rozporządzenia.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z przepisami Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera norm technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.), w związku z czym nie podlega notyfikacji.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) oraz uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. poz. 979) tekst projektu zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji z chwilą przekazania go do uzgodnień z członkami Rady Ministrów.

Osoby właściwe w sprawach projektu:

1) Jerzy Maj

Starszy Ekspert Służby Celnej

tel. 22 694 45 65

Departament Podatku Akcyzowego, Wydział Zwolnień i Zabezpieczeń Akcyzowych

2) Anna Kowalczyk-Markowska

Naczelnik

tel. 22 694 39 95

Departament Podatku Akcyzowego, Wydział Zwolnień i Zabezpieczeń Akcyzowych